

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด
The Causal Relationship Model of Factors Affecting Creative
Leadership of Registered Nurses under Roi-Et Health Networks

เอื้อนจิต พานทองวิริยะกุล^{1*} เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร² และยุพาพร ยุภาศ³
Aunejit Panthongviriyakul¹ Saowalak Kosonkittiumporn² and Yupaporn Yupas³

¹ คุษณินพนธ์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*E-mail : aunejit@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนารอบแนวคิดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อตรวจสอบสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ และ 3) เพื่อตรวจสอบยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลร้อยเอ็ดและเครือข่าย จำนวน 590 คน โดยสุ่มจากโรงพยาบาล 50% ของโรงพยาบาลในเครือข่ายสุขภาพ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จำนวน 10 แห่ง หลังจากนั้นคำนวณสัดส่วนขนาดตัวอย่างเป็นรายโรงพยาบาล และสุ่มรายชื่อบุคลากรในแต่ละโรงพยาบาลตามสัดส่วน โดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์จากร่างตัวแบบเชิงสมมติฐานชั่วคราว แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างความสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง มัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ การยืนยันโดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path analysis) โดยใช้โปรแกรม AMOS

ผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบแนวคิดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดียวนั้นมี 3 ตัวแปร คือการมีวิสัยทัศน์ ความไว้วางใจและแรงจูงใจภายใน และตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การมีวิสัยทัศน์

2. รูปแบบเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า CMIN/df เท่ากับ 1.116 ค่า p-value เท่ากับ 0.274 GFI เท่ากับ 0.986 AGFI เท่ากับ 0.972 RMR เท่ากับ 0.010 RMSEA เท่ากับ 0.015 NFI เท่ากับ 0.991 TLI เท่ากับ 0.998 และ CFI เท่ากับ 0.999 อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ และการมีความไว้วางใจ ตามลำดับ องค์ประกอบทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพได้ ร้อยละ 91.90

3. ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารูปแบบมีความสอดคล้อง (Mdn = 5.00, IR = 0.00) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.30)

คำสำคัญ : รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ พยาบาลวิชาชีพ

Abstract

This research aimed 1) to create and develop a conceptual framework of the causal relationship model of factors affecting creative leadership of registered nurses under Roi-Et Health Networks, 2) to verify the hypothesis of the causal relationship between factors affecting the creative leadership of registered nurses, and 3) to verify the causal relationship model of factors affecting creative leadership of registered nurses under Roi-Et Health Networks. The samples were 590 registered nurses under Roi-Et Health Networks. At random from the hospital 50% of the hospitals in Roi-Et health network is 10, after which the proportion of sample size is calculated. And a random list of personnel in each hospital in proportion by simple random sampling. The instruments used in the study included an interview from a temporary hypothesis. Query to obtain quantitative data. And a questionnaire on the appropriateness and practical feasibility of draft relations. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis, median, and inter quartile range. The experts examined the consistency and the appropriateness of the model. The path analysis was analyzed using AMOS computer software program.

The research results indicated as follows:

1. Conceptual framework; the causal relationship model of factors affecting creative leadership of registered nurses under Roi-Et health networks, consists the variables that had direct effects on the creative leadership of registered nurses Roi-Et Health Networks were vision, trust and intrinsic motivation. The variable that had both direct and indirect effects on the creative leadership of nurses was vision.

2. The hypothetical model was in line with the empirical data: CMIN/df = 1.116, a p-value = 0.274, GFI = 0.986, AGFI = 0.972, RMR = 0.010, RMSEA = 0.015, NFI = 0.991, TLI = 0.998, CFI = 0.999. As a whole, the causal variables that affected the creative leadership of registered nurses most were vision and trust respectively. The three factors could explain the variability of the creative leadership of registered nurses at the percentage of 91.90.

3. According to the experts, the model was consistent (Mdn = 5.00, IR = 0.00) and its appropriateness was rated at the highest level (92.30%).

Keywords : Causal Relationship Model, Creative Leadership, Registered Nurses

บทนำ

ผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญในองค์การมีบทบาทที่ต้องดำเนินไปภายใต้เงื่อนไข ปัจจัยของสภาวะโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกในทุกวันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ เรื่อง “ภาวะผู้นำ” นั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกองค์การ ในกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ความเจริญด้านวัตถุเข้ามาแทนที่ วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคม จากอดีตสู่ปัจจุบัน ทุกคนจำเป็นต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันตลอดเวลา จากความเจริญที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ผู้นำ (Leader) และ “ภาวะผู้นำ” จึงเป็น ปัจจัยคู่สำคัญที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น จนอาจเกิดวิกฤตภาวะผู้นำขึ้นได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาในสังคมของทุกชนชั้นทุกระดับจนกระทั่งนำไปสู่ปัญหาระดับประเทศ (สมบัติ กุสุมาวดี, 2556, น. 35) การพัฒนาภาวะผู้นำในปัจจุบันยังละเลยและมองข้ามเรื่องการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางและการรักษาสมดุลขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความพอเหมาะเรื่องของจังหวะ เวลาและการจัดลำดับความสำคัญ (Priority) ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการดำเนินชีวิตทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับผู้นำ เนื่องจากหากผู้นำขาดทักษะของการจัดลำดับความสำคัญ และการรักษาคุณภาพของปัจจัยต่าง ๆ ในขณะนั้น ๆ สามารถนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด หรือเป็นการตัดสินใจที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่สัมฤทธิ์ได้ ดังนั้น คุณลักษณะและการพัฒนาภาวะผู้นำที่ส่งเสริมการใช้ความรอบคอบประกอบการวางแผนอย่างระมัดระวังในเรื่องการจัดการความรู้ การปฏิบัติและการตัดสินใจ โดยตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต อดทน มีความเพียรในการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

พยาบาลวิชาชีพเป็นหนึ่งในวิชาชีพในทีมสุขภาพ ซึ่งสภาการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข (2555, น. 1) ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งสายงานพยาบาลวิชาชีพว่าเป็นอาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะสาขาวิชาการพยาบาลหรือสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ขั้นหนึ่ง ปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาบริการการพยาบาลและปฏิบัติงานตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาภายใต้ขอบเขตของวิชาชีพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานดังกล่าวต่อเนื่องกันนาน ๆ ส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่าย ความเครียด ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานและคุณภาพการพยาบาลลดลง สอดคล้องกับสุพรรณิ พุ่มแพ่ง (2558, น. 140-153) พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในงานของพยาบาลวิชาชีพในระดับมากมี 8 ปัจจัย คือ ด้านผู้ป่วยและครอบครัว ด้านสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านลักษณะงานและภาระงาน ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน ด้านโอกาสความก้าวหน้าและขวัญกำลังใจ ส่งผลให้พยาบาลมีการลาออกจากงาน (Lee and Henderson, 1996, p. 21-28 ; Moustaka and Constantinidis, 2010, p. 210-216) และอัตราการสูญเสียกำลังคนอันเป็นผลจากการออกจากงานวิชาชีพซึ่งปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญ คือ ความไม่พึงพอใจในการทำงาน การที่ต้องทำงานหนักและเสี่ยงต่ออันตราย การได้รับค่าตอบแทนต่ำ การได้รับสวัสดิการที่ไม่ดีเพียงพอ ขาดความก้าวหน้า ไม่ต้องการทำงานแบบเวรผลัดตลอด 24 ชั่วโมง และมีความเครียดในงานสูง (วรรณภา ประไพพานิช และคณะ, 2550, น. 117) เช่นเดียวกับ สุวิณี วิวัฒน์วานิช (2556, น. 1-12) ที่พบว่า การขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุของการขาดแคลนส่วนหนึ่งเกิดจากการลาออกของพยาบาลอันเนื่องมาจากไม่พอใจในระบบบริหารหรือผู้นำองค์การ และการมีโอกาสนในการเลือกงานเป็นปัจจัยนำให้พยาบาลลาออก ส่งผลให้พยาบาลที่ยังคงอยู่ในวิชาชีพต้องทำงานหนัก ซึ่งเป็นสาเหตุให้มีการโอนย้ายและลาออกมากขึ้น ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจและคุณภาพบริการสุขภาพ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้นำทางการพยาบาล ถือว่าเป็นกระบวนการทัศนคติใหม่ของการเป็นผู้นำเชิงคุณภาพมี 10 ประการ คือ การเรียนรู้แบบทีม การไว้วางใจต่อกัน ผู้นำควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญของคนและต่อกระบวนการมากกว่างานเอกสารและงานธุรการประจำ แต่ควรบริหารเวลาไปกับกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น ผู้นำควรเน้นถึงสำคัญของผู้รับบริการหรือลูกค้า และยึดหลักการให้บริการ ผู้นำควรสร้างเครือข่ายให้เกิดการสื่อสารสองทาง และผู้นำแบบสร้างสรรค์ต้องมีความสามารถสูงในการปฏิบัติภารกิจท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่ไม่แน่นอน เป็นผู้เรียนรู้การบริหารความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้หน่วยงานได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนั้นและเป็นผู้ที่ไม่ยึดติดกับสถานภาพเดิมที่เป็นอยู่ (DuBrin, 2007, p. 261)

เครือข่ายบริการสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดมีโรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลประจำจังหวัดรวมกัน 20 แห่ง มีโรงพยาบาลร้อยเอ็ดเป็นโรงพยาบาลที่มีสมรรถนะสูง เนื่องจากต้องให้บริการทั้งรักษาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสภาพแก่ประชาชนที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่ซับซ้อนต้องอาศัย องค์ความรู้เทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ลักษณะงานบริการในโรงพยาบาลประกอบด้วย การให้บริการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาลทุกสาขาวิชาทางการแพทย์ ฟื้นฟู สภาพทั้งประเภทผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ที่มารับการรักษาทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ประชาชนมีศักยภาพสูงสุดหลังการเจ็บป่วย มีคุณภาพชีวิตที่ดี และตอบสนองผู้ที่มีความจำเป็นได้อย่างทั่วถึง ในขณะที่ภาระงานในโรงพยาบาลเพิ่มสูงขึ้น แต่กลับพบว่า ปัจจุบันพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุขมีการขาดแคลนค่อนข้างมาก จะเห็นได้จากผลการศึกษาของสภาการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข เพื่อคาดประมาณความต้องการพยาบาลในระยะ 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2553- 2562) พบว่า ประเทศไทยจะขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพประมาณ 43,250 คน โดยเป็นการขาดแคลนในกระทรวงสาธารณสุข 31,250 คน จากสังกัดภาครัฐอื่น ๆ และเอกชนอีก 12,000 คน (วิจิตร ศรีสุพรรณ และกฤษฎา แสงวดี, 2555, น. 5-12) การขาดแคลนพยาบาล ดังกล่าวอาจเกิดจากความเครียดในงานของพยาบาล

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นผู้นำที่เรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่พร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิดและการกระทำและรู้จักใช้วิกฤตที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาส รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิตที่รู้จักพัฒนาตนเองเสมอทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ จิตวิญญาณและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโดยอัตโนมัติ ทำให้การทำงานในองค์กรราบรื่น มีความสุขและมีประสิทธิภาพ จากประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัย 30 ปีกว่า การที่ต้องคลุกคลีอยู่กับการเจ็บป่วยและญาติผู้ดูแล ถือเป็นความเครียดภายใต้ภาระงานที่หนักและความรับผิดชอบอย่างสูง อย่างไรก็ตามการดีบรรยาการการทำงานของทีมพยาบาลและผู้บังคับบัญชาที่สร้างสรรค์มีส่วนที่ทำให้บุคลากรพยาบาลมีความสุขต่อภาระงานที่หนักหน่วงนี้ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดขึ้นผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ประชาชนสุขภาพดี และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความสุขและอยู่ในองค์กรต่อไป

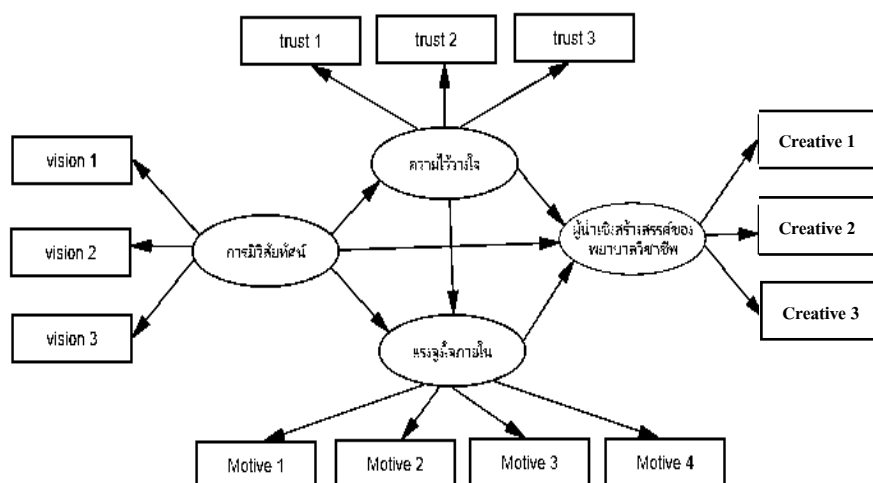
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างและพัฒนากรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อตรวจสอบสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด
3. การตรวจสอบยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ได้โมเดลเชิงสมมติฐาน หลังจากนั้นจึงนำไปทดสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ : ความหมายและการวัด 2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ แรงจูงใจภายใน และความไว้วางใจ 3) มาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับตติยภูมิ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 5) กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนากรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการศึกษาปรากฏการณ์และสภาพปัจจุบัน

ปัญหา และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดและการเก็บข้อมูลภาคสนามเบื้องต้นโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้บริหารพยาบาลฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ และญาติผู้ป่วยโรงพยาบาลศรีนครินทร์ จำนวน 9 คน โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ตามประเด็นแนวคำถามจากร่างตัวแบบเชิงสมมติฐานชั่วคราวความสัมพันธ์เชิงสาเหตุฯ และกำหนดกรอบเชิงทฤษฎีร่างตัวแบบเชิงสมมติฐานชั่วคราวความสัมพันธ์เชิงสาเหตุฯ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ การสร้างข้อสรุปอุปนัยและการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อแสดงถึงสภาพการดำเนินงานและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพเพื่อกรอบเชิงทฤษฎี สำหรับการตรวจสอบในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป AMOS ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบตามสภาพจริง โดยประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 1,271 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ความพอเพียงในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สมการเชิงโครงสร้างที่กำหนดให้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงโครงสร้าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 10 : 1 ของตัวแปรสังเกตได้ (ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 59 ตัว) ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ 590 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจาก 50 % ของจำนวนโรงพยาบาลเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด 20 แห่ง คำนวณสัดส่วนขนาดตัวอย่างเป็นรายโรงพยาบาล (Proportion stratified random sampling) และสุ่มรายชื่อบุคลากรในแต่ละโรงพยาบาลตามสัดส่วน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างจนครบ จำนวน 590 คน ทำการแจกแบบสอบถาม เรื่องรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากร ตอนที่ 2-5 ประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ การสร้างแรงจูงใจภายใน และการมีความไว้วางใจ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS และทำการปรับโมเดลบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก

ระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้เทคนิคการอ้างอิงโดยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 17 คน (Hughes, et.al., 2007, p. 49-66) ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วม (Participant group) เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล จำนวน 6 คน การบริหารงานบุคคล จำนวน 5 คน และด้านวิชาการพยาบาล จำนวน 6 คน โดยการเลือกผู้เข้าร่วมแบบเจาะจง มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และต้องมีประสบการณ์ในด้านต่างๆเบื้องต้นไม่ต่ำกว่า 5 ปี ในการตรวจสอบยืนยันต้นแบบที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบเติมคำและแบบสำรวจรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) คือ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ดังนี้

รอบแรก ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายตอบความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด แล้วรวบรวมคำตอบที่ได้จาก Rating scale มาสรุปเป็นค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range: IR) ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟายและมีข้อกำหนดเบื้องต้นว่าในแต่ละช่วงของ Rating scale มีช่วงความกว้าง (interval) เท่ากัน แล้วจึงนำค่าที่ได้ไปใช้ในแบบสอบถามรอบถัดไป

รอบที่สอง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ โดยจะมีข้อความในแบบสอบถามเช่นเดียวกับรอบที่ 1 แต่จะเพิ่มเติมค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้ รวมทั้งแสดงตำแหน่งของคำตอบเดิมของผู้ตอบเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบกับกลุ่มว่าสอดคล้องหรือแตกต่าง และยืนยันว่าจะตอบเหมือนเดิมหรือไม่ จากนั้นจึงนำคำตอบที่ได้จากรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ถ้ามีค่าที่แคบ (≤ 1) ถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้นมีความสอดคล้องกัน

รอบที่สาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งโดยแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้จากรอบที่ 2 รวมทั้งตำแหน่งของคำตอบที่มีการเปลี่ยนแปลงจากรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบอีกหรือไม่

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วม (Participant group) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด

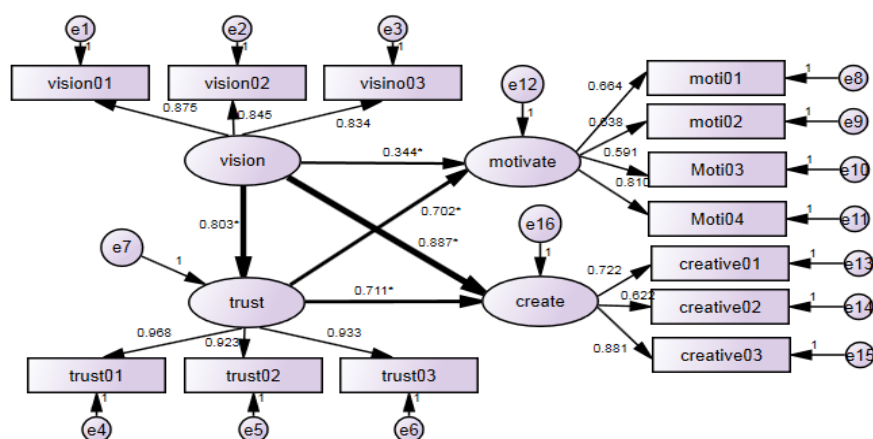
ผลการวิจัย

การศึกษานี้พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด มีดังนี้

1. ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการศึกษาปรากฏการณ์และสภาพปัจจุบัน ปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดียวนั้นมี 3 ตัวแปร คือ การมีวิสัยทัศน์ ความไว้วางใจและแรงจูงใจภายใน ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การมีวิสัยทัศน์

2. ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป AMOS ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวแปรต่าง ๆ ในตัวแบบตามสภาพจริง พบว่ารูปแบบเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่า CMIN/df เท่ากับ 1.116 p -value เท่ากับ 0.274 GFI เท่ากับ 0.986 AGFI เท่ากับ 0.972 RMR เท่ากับ 0.010 RMSEA เท่ากับ 0.015 NFI เท่ากับ 0.991 TLI เท่ากับ 0.998 และ CFI เท่ากับ 0.999 อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ และการมีความไว้วางใจ ตามลำดับ องค์ประกอบทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ ได้ร้อยละ 91.90 ดังปรากฏในภาพที่ 2 และตารางที่ 1

CMIN=50.234 df=45 CMIN/DF=1.116 P-value=0.274 GFI=0.986 AGFI=0.972
RMR=0.010 NFI=0.991 TLI=0.998 CFI=0.999 RMSEA=0.015 PCLOSE=1.000

ภาพที่ 2 โครงสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโมเดลสุดท้ายปรับปรุง

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์
ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด

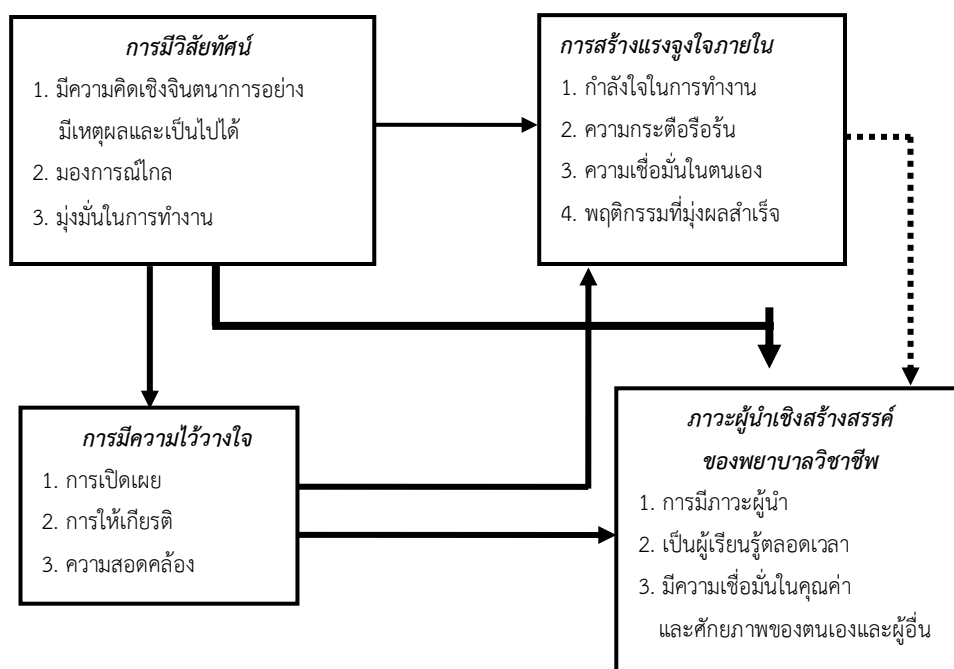
ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ตัวแบบก่อนปรับ		ตัวแบบหลังปรับ	
CMIN/df	ไม่เกิน 2	5.410	✗	1.116	✓
p-value	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	0.000	✗	0.274	✓
NFI	มากกว่า 0.90	0.940	✓	0.991	✓
CFI	มากกว่า 0.90	0.951	✓	0.999	✓
TLI	มากกว่า 0.90	0.985	✓	0.998	✓
GFI	มากกว่า 0.90	0.918	✓	0.986	✓
AGFI	มากกว่า 0.90	0.874	✗	0.972	✓
RMSEA	ต่ำกว่า .05	0.090	✗	0.015	✓
RMR	เข้าใกล้ศูนย์	0.016	✓	0.010	✓
PCLOSE	มากกว่า .05	0.000	✗	1.000	✓

(CMIN/df= Relative Chi-square, NFI= Normal Fit Index, CFI= Comparative Fit Index, TLI= Tucker-Lewis Index, GFI= Goodness of Fit Index, AGFI= Adjusted Goodness of Fit Index, RMSEA= Root Mean Squared Error of Approximation, RMR= Root Mean Squared Residual)

หมายเหตุ : ✗ หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบ

✓ หมายถึง ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้เทคนิคการอ้างอิงจากผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารูปแบบมีความสอดคล้อง (Mdn = 5.00, IR = 0.00) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.30)

ภาพที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด

สรุปและวิจารณ์ผล

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด หลังจากที่ได้โครงสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโมเดลสุดท้ายปรับปรุงและได้รับการตรวจสอบยืนยันรูปแบบโดยใช้เทคนิคการอ้างอิงจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว พบว่า อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ และการมีความไว้วางใจ ตามลำดับ องค์ประกอบทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 91.90 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ารูปแบบมีความสอดคล้อง (Mdn = 5.00, IR = 0.00) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.30) ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพยาบาลวิชาชีพในการเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การมีวิสัยทัศน์และการมีความไว้วางใจ ภาวะผู้นำนั้นจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์จึงจะสามารถนำองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ จากการศึกษาของจิรวรรณ เล่งพานิชย์ (2554) ที่ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบระดับการแสดงออกภาวะผู้นำแบบไฟบริการและ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการแสดงออกในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการอยู่ในระดับมากที่สุดปัจจัย คือ ความเชื่อถือ ความคิดสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ และความซื่อสัตย์สุจริต อย่างไรก็ตามบทบาทหลักของพยาบาลวิชาชีพ คือ การให้บริการสำหรับประชาชนที่มีปัญหาสุขภาพ ดังนั้นคุณภาพการให้บริการจำเป็นต้องมีปัจจัยในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ และการมีวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับการศึกษาของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ที่ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นคุณภาพการบริการจะเกิดขึ้นถ้าพยาบาลมีปัจจัยของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการมีวิสัยทัศน์ซึ่งถือว่าเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด นอกจากปัจจัยการมีวิสัยทัศน์แล้วยังประกอบด้วยการมีความไว้วางใจ การมีความไว้วางใจระหว่างทีมผู้ให้การดูแล ผู้รับบริการจะส่งผลให้ทีมได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้องในการวางแผนการดูแลผู้รับบริการ เช่นเดียวกับการศึกษาของนิถุชลา ลันเหลือ (2554) ที่ได้ทำการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าระดับปัจจัยความคิดสร้างสรรค์และปัจจัยบรรยากาศองค์การจำแนกตามเพช มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในระดับมาก และจากการเปรียบเทียบ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมสมรรถนะและการสร้างบรรยากาศขององค์กร เพื่อพยาบาลวิชาชีพเหล่านี้จะได้พัฒนาสมรรถนะในการเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในทีมการทำงานหรือทีมบริหารทางการพยาบาลต่อไปในอนาคต อันจะส่งผลให้เกิดคุณภาพการทำงานต่อตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา การสร้างแรงจูงใจภายใน ด้านพฤติกรรมที่มุ่งผลสำเร็จ การมีความไว้วางใจ ด้านการให้เกียรติ และการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งมั่นในการทำงานด้วยความตั้งใจรับผิดชอบ หากพิจารณาเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ ดังนั้น อาจจะต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์ในประชากรพยาบาลในบริบทที่คล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันเพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า อิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ และการมีความไว้วางใจ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรนำปัจจัยสองปัจจัยนี้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความก้าวหน้าของผู้บริหารทางการพยาบาล โดยเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารทางการพยาบาลเพื่อจะกำหนดเป็นนโยบายต่อไปรวมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะอย่างยั่งยืนในด้านการฝึกอบรม หรือศึกษาดูงานทั้งในระดับหออผู้ป่วยและระดับฝ่ายการพยาบาลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เช่น ความท้าทายและการมีส่วนร่วม (Challenge and participle) ความมีอิสระ (Freedom) ความไว้วางใจ /การเปิดเผย (Trust/openness)

การให้เวลาสำหรับการคิด (idea time) ความสนุกสนาน/อารมณ์ขัน (Playfulness/humor) การลดความขัดแย้ง (Conflict) การส่งเสริมความคิดเห็น (Idea support) การโต้แย้ง (Debate) และการกล้าเสี่ยง (Risk taking) ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ๆ (New solutions) หรือวิธีการใหม่ๆ (New method) เพื่อให้เกิดความหลากหลาย

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเครือข่ายสุขภาพ เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)

2.3 ควรวิจัยและพัฒนา (Research and development) เพื่อเตรียมบุคลากรสาธารณสุขทุกระดับเมื่อมีบทบาทในการบริหารเครือข่ายสาธารณสุข เพื่อให้ได้หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร ยุภาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รอง พยาบาลวิชาชีพในเครือข่ายสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- จิรวรรณ เล่งพานิชย์. (2554). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
- นิกัญชลาล ลั่นเหลือ. (2554). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
- วรรณภา ประไพพานิช สุปณี เสนาดิสัย และ ยุวดี ฤๅชา. (2550). **การคงอยู่ของพยาบาลในสถานบริการสุขภาพของรัฐ**. กรุงเทพฯ : กราฟิโกซิสเต็มส์.
- วิจิตร ศรีสุพรรณ และ กฤษดา แสงวดี. (2555). **ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย**. วารสารสภาการพยาบาล. 27(1), 5-12.
- สภาการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. (2555). **มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานพยาบาล**. กรุงเทพฯ : จุดทองจำกัด.
- สุพรรณิ พุ่มแพง. (2558). **ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดในงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตติยภูมิ**. วารสารเกื้อการุณย์. 22(2), 140-153.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
- สมบัติ กุสุมาวลี. (2556). **การสำรวจแนวคิดภาวะผู้นำในองค์กรระดับศึกษาจาก Harvard Business Review 2010-2012 ใน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (บรรณธิการ)**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สุวิณี วิวัฒน์วานิช. (2556). การขาดแคลนพยาบาลกับการเป็นโรงพยาบาลตึงตูดใจ : ประเด็นท้าทายสำหรับผู้บริหารการพยาบาล. วารสารพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 23(1), 1-12.
- DuBrin, A. J. (2007). **Leadership : Research Findings, Practice, and Skills**. 5th ed. Boston : Houghton Mifflin.
- Hughes, H., Williamson, K. and Lloyd, A. (2007). **Critical incident technique**. In : L. Suzanne (Ed.). Exploring methods in information literacy research. (pp. 49-66). Charles Sturt University: N.S.W.
- Lee, V. and Henderson, MC. (1996). **Occupational stress and organizational commitment in nurse administrators**. Journal of Nursing Administration. 26(5), 21-28.
- Moustaka, E. and Constantinidis, TC. (2010). **Sources and effects of Work-related stress in nursing**. Health Science Journal. 4(4), 210-216.